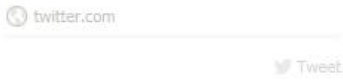

#bredabegroot
 inspirerende presentatie van
 @joophoffman over
 #burgerbegroting op de bus. Wie
 gaat er mee?

Met z'n allen nadenken
 over hoe begroting van Breda
 door haar inwoners kan worden
 opgebouwd @Breda2030

Date with democracy in
 Breda. Beetje erg druk deze
 democratie #bredabegroot

Nog nooit was praten over de begroting zo
 leuk! 150 mensen verzamelen zich bij het
 kampvuur terwijl Joop Hofman ons
 meeneemt in de wereld van de
 burgerbegroting.

Zeker 150 mensen
 praten mee met Joop Hofman
 over Bredaas model voor
 burgerbegroting #BredaBegroot
 #Breda2020

Trend Alert:
 #bredabegroot. More trends at
 trendinalia.com/twitter-
 trendi... #trndnl

Netherlands Trends

- Bosch
- #instadates
- #mediavilla026
- #dembell0000
- #DutchLegalTech
- #bredabegroot
- Gerard Joling
- Don'te
- Qatar
- Eerste Kamer

www.trendinalia.com

Start festival
 #bredabegroot. Veel
 belangstelling

Wat betekent dat nou
 eigenlijk, een
 #burgerbegroting?
 @RodeWouw vertelt het ons
 #bredabegroot

Goede leiders
 bekenden bij de meet up
 @Breda2030 over
 #burgerbegroting. Nu met pitch
 van @RodeWouw

Veel belangstelling voor
 #SJEK (app #burgerbegroting)
 tijdens #bredabegroot.
 @arendmeijer @Breda2030

Heel veel #Bredanaars
 die willen begroten!
 #bredabegroot #STEK

Heel veel #Bredanaars
 die willen begroten!
 #bredabegroot #STEK

Nog nooit was praten &
 luisteren over een begroting zo
 leuk...#burgerbegroting
 @RodeWouw @breda
 @Breda2030

Waarom in Breda
 worden besteed?
 Hoe kan de begroting
 tekent het live
 #bredabegroot

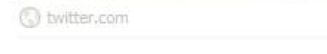
Waarom in Breda
 worden besteed?
 Hoe kan de begroting
 tekent het live
 #bredabegroot

Mooie speech van
 @PvLunteren tijdens
 #bredabegroot

Mooie speech van
 @PvLunteren tijdens
 #bredabegroot

Experiment Breda Begroot

startnotitie

1. Inwoners mee laten kiezen: zo help je Breda vooruit!

Breda Begroot is een zoektocht. Een zoektocht naar een nieuwe relatie tussen het bestuur van Breda (de gemeenteraad en het college van B&W) en de inwoners.

Zo'n nieuwe relatie is nodig. Want de samenleving is continu in verandering. Het bestuur moet daarom meer dan tot nog toe de inwoners mee laten besturen. Initiatieven de ruimte geven. Niet "regeren" over de hoofden van mensen heen. Het bestuur heeft de wijsheid niet in pacht. Want: *We kunnen de toekomst dan wel niet langer voorspellen, we kunnen die meer dan ooit zelf vorm geven.*¹

Het gemeentebestuur van Breda wil dit idee toepassen op de begroting. Die is immers het uitgangspunt voor alles wat er in Breda gebeurt. De begroting is het plan waarin we de keuzes maken voor de activiteiten en die in geld vertalen.

We kunnen niet alles vrij bepalen. Er zijn lang lopende contracten en verplichtingen. De echte keuzes gaan daardoor maar over een beperkt deel van de begroting. Van het totaal aan uitgaven van €600 miljoen kun je misschien zo'n €150 miljoen beïnvloeden. Genoeg om na te willen gaan hoe je daarbij de bevolking van Breda echt kunt betrekken. Wat heeft prioriteit? Meer geld voor sport en cultuur, voor parken en groen, voor jeugd en senioren? En wat gaan we dan niet meer doen of op een andere manier?

Breda is niet de enige gemeente die nadenkt over dit vraagstuk. Ook elders praat men over een 'burgerbegroting'. Het gaat overal om nieuwe processen van besluitvorming waarin burgers in dialoog en onderhandeling prioriteiten bepalen en keuzes maken in de inzet van het beschikbare geld.

In Breda doen we dat in Breda Begroot.

We willen bewoners, deskundigen en ambtenaren met elkaar verbinden om betere beslissingen te nemen. We willen echte interactie tussen al die betrokkenen. De invloed en verantwoordelijkheid van inwoners willen we verder laten gaan dan het al gebruikelijke meepraten en meedenken.

De boekhouder en de Bredenaar moeten elkaars taal beter gaan begrijpen. De financiën willen we transparant maken, zodat inwoners zien wat er in hun stad gebeurt met de middelen. Samen kunnen dan inwoners en stadsbestuur tot nieuwe oplossingen voor Breda komen

Dat is een forse vernieuwing, vooral omdat we het eindpunt nog niet kunnen bepalen. Daarom is het nodig te experimenteren. Het is op avontuur te gaan, nieuwe netwerken creëren, nieuwsgierig zijn en vooral gaan doen. Dat vraagt lef, durf en vertrouwen in de inwoners van Breda.

Gelukkig beginnen we niet bij nul. De afgelopen jaren deden we al veel ervaring op in de wijkplannen, de wijkdeals, in parkmanagement, en in bijvoorbeeld het Wijkavontuur in Breda-Noord.

¹ Diane Nijs, Lector Imagineering, Kansen voor de stad

Breda Begroot begint ook niet met deze startnotitie. De eerste stappen in de ontdekkingsreis hebben we de afgelopen maanden al gezet. We organiseerden ontmoetingen binnen en buiten Breda en bespraken de resultaten in een bouwteam met bewoners, raadsleden, ambtenaren en college. Deze notitie is het resultaat van die stappen.

Waarom Breda Begroot? Samengevat:

1. Het gemeentebestuur vertrouwt op de energie van Breda
2. Wat we willen in Breda bepaal je het best door samenwerking tussen bestuur en inwoners.
3. Nieuwe betrokkenheid leidt ook nog eens tot nieuwe samenwerkingsrelaties en verbinding en dus tot innovatie.
4. Het gaat om nieuwe verantwoordelijkheden om draagvlak binnen Breda en zorgt ervoor dat prioriteiten aansluiten bij wat inwoners willen.
5. Een instrument als een burgerbegroting wil zo veel mogelijk inwoners laten meedoen en dat is noodzakelijk om de democratie te verstevigen.²

² Montessori Democratie, Spanning tussen burgerparticipatie en de lokale politiek van Evelien Tonkens en Margo Trappenburg

2. Het Bredaas model: wat is de agenda voor heel Breda en hoe laat je dorpen en wijken aanzet.

In het voorafgaande proces met de bouwgroep maar ook op het festival Breda Begroot van 26 mei 2015 is opgehaald hoe we Breda Begroot het best kunnen aanpakken. Om te beginnen noteerden we een aantal aandachtspunten.

- Begin klein
- Ga vooral doen en experimenteren
- Maak een verbinding met het onderwijs
- Richt een monitor groep in die effecten kan onderzoeken
- Start wijkgericht maar onderzoek ook hoe het stadsbreed zou kunnen
- Ga in de gebieden verschillende methodes inzetten om de verschillende effecten te ervaren

Ook bleek dat we het Bredase model nog niet in beton moeten gieten. We moeten leren en dat doe je door te doen, te oefenen, te testen, nog eens te proberen. Dat kost tijd maar is noodzakelijk omdat het een duurzame verandering moet zijn. Een uiteindelijk resultaat komt pas na jaren tot stand.

Er was een duidelijke oproep om aan te sluiten bij wat er al ontwikkeld is. Dat is gelukkig al heel veel. Breda heeft een brede infrastructuur in de wijken door de inzet van het wijkgericht werken de afgelopen periode.

Daarom beginnen we Breda Begroot klein, sluiten we aan bij wat er is en gaan we op zoek naar vernieuwing.

We spraken in het voortraject en vooral op het festival op 26 mei over verschillende manieren om inwoners te betrekken. Twee manieren sprongen er uit. De eerste is de stedelijke aanpak: laat inwoners mee praten over wat belangrijk is voor heel Breda en waar je prioriteit zou moeten leggen. Het gaat dus om de vraag: wat is de agenda van Breda? We noemen dit verder de “agendasetting”. De tweede manier is: laat bewoners van een wijk of dorp zoveel mogelijk van de budgetten voor dat gebied zelf beheren, zelf slim besteden, met eigen prioriteiten en waar men dat kan en wil, ook zelf dingen te doen. Die manier noemen we verder: “dorp en wijk aanzet”.

Het Bredaas model is daarom vooralsnog een samenstel van “agendasetting” en “dorp en wijk aanzet”.

Nu rijst de vraag of we die twee benaderingen meteen ook in de praktijk kunnen brengen. Het antwoord leiden we af uit het aandachtspunt, dat we klein moeten beginnen. Dat kan het best met “dorp en wijk aanzet”.

De agendasetting, die niet minder belangrijk is, komt in een volgende fase.

“Dorp en wijk aan zet” beginnen we ook klein. Met een pilot in een dorp en een wijk. We beginnen in Prinsenbeek en Princenhage (vroeger natuurlijk ook een dorp). Dat is geen principiële, maar een praktische keuze. Vanuit Prinsenbeek en Princenhage toonde men groot enthousiasme, zijn er al wijk- en dorpsplannen en bestaat een uitgebreide infrastructuur. Voortbordurend op deze ingrediënten kunnen we uitvinden hoe we “dorp en wijk aan zet” het best kunnen inrichten. We kijken of we het in Prinsenbeek op een net iets andere manier kunnen aanpakken dan in Princenhage. Daardoor testen we ook nog eens wat de beste aanpak is.

In zowel “agendasetting” als in “dorp en wijk aan zet” betrekken we zoveel mogelijk mensen. Want echt alle energie moet worden benut. In de pilots is dat dan ook een belangrijk vraagstuk.

Breda Begroot is niet alleen een ontdekkingreis van de inwoners. Het is net zo goed vernieuwing van de gemeentelijke organisatie. Loslaten is bovendien ook voor de gemeenteraad en het college van B&W nog niet vanzelfsprekend. De pilots geven we daarom ook in het ambtenarenapparaat vorm.

De hoofdlijnen van het Bredaas model zijn samengevat:

- We gaan aan de slag met “agendasetting” en met “dorp en wijk aan zet”
- We betrekken zoveel mogelijk inwoners om alle energie te benutten
- We beginnen klein, met pilots in Prinsenbeek en Princenhage
- Breda Begroot borduurt voort op huidige processen zoals de Wijkplannen, Wijkimpuls, Breda Doet, Cultuur Breda, etcetera
- Het proces is open en transparant
- Iedereen doet mee op persoonlijke titel
- Bewoners komen in dialoog en onderhandeling tot keuzes over de besteding van het geld.

3. Begin klein: met pilots in Princenhage en Prinsenbeek

Voordat de pilot in het najaar 2015 van start gaat, zal er eerst een projectplan opgesteld worden. Dat doen we deze zomer tijdens de geplande bootcamp. In het projectplan wordt ook beschreven hoe de interne organisatie meedoet. In dit hoofdstuk staan verder de vragen die we met deze pilot beantwoord willen zien en de doelstellingen waaraan het succes van de pilot getoetst kan worden.

De vragen waarop we een antwoord willen

Over welke geldstromen kun je het best besluiten laten nemen?

Werkt het voor de geldstromen voor de buitenruimte net zo als voor die in andere domeinen?

Hoe organiseer je het proces van dialoog en onderhandeling?

Hoe betrek je alle bestaande initiatieven en zoveel mogelijk inwoners het best?

Is de ambtelijke organisatie goed ingericht voor “dorp en wijk aan zet”?

Maakt het proces inwoners meer betrokken bij hun wijk of dorp en meer tevreden?

In het bootcamp en het begin van de pilot worden mogelijke andere vragen toegevoegd.

Over welk geld gaat het?

De totale begroting van de gemeente Breda bestrijkt een budget van ruim € 600 miljoen. Een deel daarvan is beïnvloedbaar. Een groot deel van de gemeentelijke middelen zit vast in bijvoorbeeld kapitaallasten, personeelslasten en langjarige contracten. Over het gedeelte dat beïnvloedbaar is heeft het stadsbestuur vertrouwen dat haar inwoners daar verantwoord mee omgaan.

Naast bestaande budgetten zijn ook andere vormen van financiering mogelijk. Bijvoorbeeld met behulp van crowdfundingstrajecten. De budgettaire kaders voor de pilot Breda Begroot in wijk X worden als volgt bepaald:

1. We starten met het maken van een overzicht van financiële middelen die direct aan de wijk ten goede komen. Daarmee wordt de huidige financiële inzet inzichtelijke gemaakt.

2. We kijken welke van de middelen direct beïnvloedbaar zijn (kun je de besteding binnen een korte periode een andere richting geven).

De gemeentelijke organisatie

Veranderen vraagt nieuwe competenties en kwaliteiten. We moeten daarom zorgen dat de interne organisatie mee doet en mee ontwikkelt. Door mee te doen gaan we samen leren en elkaars kennis benutten.

Planning

Na deze eerste fase, de verkenning, kan er nu de focus gelegd worden op het bouwen aan Breda Begroot door middel van het opzetten van de pilot. De te beïnvloeden thema's zullen deze eerste fase zich vooral bevinden in het fysieke domein zoals onderhoud van het groen, speeltuinen etc.

De pilot start in september 2015 en eindigt in het eerste kwartaal van 2016. Aan het eind van de pilots kijken welke elementen uit de pilot worden meegenomen in het vervolg. Wat werkt wel, wat werkt niet en waarom.

Doelstellingen

We willen weten wat werkt en wat niet. Het is daarom nodig dat we naast de hierboven gestelde vragen scherpe doelstellingen formuleren. We beginnen daarmee in het bootcamp. En we zorgen ervoor dat de doelstellingen bij de start van de pilots in samenspraak met de betrokkenen eenduidig zijn vastgelegd.

Voorbeeld voor een heldere doelstelling is:

Tenminste 10% van de inwoners van Princenhage en Prinsenbeek doet mee aan het experiment Breda Begroot.

4. Om aan de slag te gaan is budget nodig

Om het experiment mogelijk te maken is een werkbudget nodig waaruit directe kosten voor Breda Begroot kunnen worden gedekt. Dit budget is becijferd op € 50.000 voor de periode 2015 - 2016. Daarnaast zoeken we nog naar cofinanciering bij het Rijk en Europa en zoeken we naar samenwerking op het gebied van kennis en kunde waaronder de Bredase onderwijsinstellingen.

5. Heldere communicatie is belangrijk

Breda Begroot valt of staat bij goede informatie, daarom volgen we een open en interactief proces. Dat vraagt om heldere communicatie. Het platform Breda 2030 is de spil van de communicatie. We combineren bijeenkomsten met offline én online communicatie, zodat een groter bereik ontstaat. De communicatiestrategie bestaat uit drie stappen:

1. Communicatie via offline en online kanalen: www.breda.nl/breda2030, huis-aan-huisbladen, traditionele media.
2. Social media management van Breda2030: Twitter, Facebook, Pinterest, Instagram. De juiste content, op de juiste plaats, op de juiste tijd.
3. Online verslagleggen bij offline events.

Maar geen enkele communicatie is zo effectief als enthousiaste bewoners die met elkaar praten, denken en werken aan de stad. Bewoners maken immers de stad. Deelnemers aan Breda Begroot zien we daarom als ambassadeurs en we verwachten dat zij hun netwerk uitdagen om mee te denken en te betrekken bij een beter Breda.

6. Wie gaat waarover

Wie heeft welke taak? Hoewel we veel uitkomsten vooraf niet weten, is een heldere rol en taakverdeling wenselijk voordat we de zoektocht beginnen.

Uiteraard heeft de gemeenteraad het budgetrecht. Dat is wettelijk zo bepaald. De Gemeenteraad stelt daarom de begroting vast. Maar dat is wel een begroting op hoofdlijnen.

Het is natuurlijk de bedoeling dat de gemeenteraad in zijn besluitvorming de keuzes van inwoners respecteert. Daarom spreken we het volgende af. Als bewoners samen keuzes hebben gemaakt over de invulling van het budget, legt het college die voor aan de Gemeenteraad, als ze leiden tot wijzigingen in de begroting. Het college kijkt natuurlijk of het proces is verlopen zoals de bedoeling was.

Breda Begroot is een spel dat bewoners, raad en college samen moeten spelen.

Bijlage

Proces

Vanaf het begin van de zoektocht naar Breda Begroot is een open en transparante werkwijze gehanteerd. De online community van @breda2030 die ook onder andere bij de structuurvisie betrokken waren zijn ingezet. Via Social Media zijn vragen gesteld, ideeën getoetst en is informatie gedeeld. Daarnaast hebben verschillende fysieke ontmoetingen plaatsvonden met experts, werkbezoeken, zeepkisten en op 26 mei jl. een ontmoeting in festival opzet bij Stek. In de bijlage is het tijdspad opgenomen. De informatie, suggesties en ideeën zijn zoveel mogelijk in deze startnotitie verwerkt en worden meegenomen in de pilot. Een explosie aan informatie, meedenkers, tipgevers en verwonderaars is ontstaan. Dat geeft vertrouwen om de ontdekkingsreis voor te zetten. Het projectvoorstel voor de tweede pilot zal aan de gemeenteraad worden aangeboden na het zomerreces.

Externe begeleiding en contacten

Diane Nijs, Professor Imagineering aan de NHTV Breda University of Applied Sciences is bij het project Breda Begroot betrokken waar zij educatieve diensten, consultancy en coaching biedt om systematische verandering te helpen effectueren. Hierbij ligt de nadruk op de nieuwe in staat gestelde logica die zij ziet als potentie voor een betere wereld voor iedereen.

Joop Hofman is als expert burgerparticipatie aangehaakt vanwege zijn expertise en ervaring met overheidsparticipatie en burgerbegrotingen.

Er vindt daarnaast samenwerking plaats met het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninklijke Relaties op de thema's Open-Doe Democratie en 'Democratic Challenge'. Deze samenwerking houdt in dat er regelmatig een uitwisseling plaatsvindt, we aansluiten bij deze thema's op congressen en evenementen en we mogelijk gebruik maken op experimentgelden vanuit het ministerie.

Ten slotte is er een goede samenwerkingsrelatie met Antwerpen, waar dit voorjaar een bezoek heeft plaatsgevonden met raadsleden, ambtenaren en bewoners.

Begroting Breda 2015

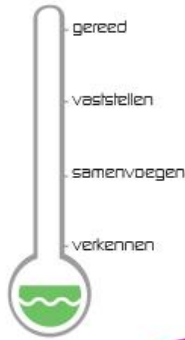
Visie

Mensen maken de stad
Loslaten Gemeente doet mee Ruimte bieden Wijkimpulsen Sociaal economisch sterke wijk
 Bewoners denken, beslissen en doen mee Wijkbeheer
Verbindend bestuur Werk voor ieders talent
 Ruimtelijk aantrekkelijk Verbinding leggen Topdienstverlening
600 miljoen euro
 Dorp, wijk en buurt Financieel gezond Met oog voor risico's Eerste begroting
 Compacte stad Experiment burgerbegroting Vrijwillig waar het kan
 Ruimte voor ontwikkeling Goed onderwijs Samen voor veiligheid Professioneel waar nodig
 Breda Broeit Duurzaam Breda **Bavelse Berg** Decentralisaties jeugd, zorg en participatie Transitiejaar 2015
Via Breda Dynamische stad **Amphia Ziekenhuis** Eigen kracht kind en gezin
 Aantrekkelijke binnenstad Zorg voor elkaar
 Sterke stad in regio Dynamiek en economische vitaliteit
 Wijk én regio Regels vereenvoudigen We maken krachtig verbinding

To do's

Fase 1

Breda
2030

Klein beginnen
dus als experiment

@jaap

Experiment Breda Begroot

Verbinding met
onderwijs

@jaap

- Klein beginnen, met pilots in dorp Prinsenbeek en wijk Princenhage
- Open en transparant proces: online en offline
- Zoveel mogelijk inwoners doen op persoonlijke titel mee
- Inwoners onderhandelen met elkaar over waar het geld naar toe gaat
- Pilot eindigt in eerste kwartaal 2016
- Stadsbreed leren

Beginnen waar
men enthousiast
is

@jan

Zichtbare
resultaten

@jan

Zoveel mogelijk
mensen
betrekken

@melanie

Transparant;
we weten waar we
over beslissen

@loesje @ludo

Wijkgericht

@martijn

@breda2030 volgers
op social media

	783		1354
	56		464

#bredabegroot

> Antwerpen

Pitches
door raad
Hub 88

Festival
Stek Breda

Inspiratiesessie NHTV

Fase 2

> experiment Breda Begroot
krijgt stadsbreed vervolg

Tijlijn proces - Terugblik

Vorbereidende werkbezoeken hebben plaatsgevonden aan de gemeente Deventer, Amersfoort en Arnhem.

Maandag 2 februari
Ateliersessie voor raadsleden
Bij de NTHV

Maart 2015
Kennismaking met BZK

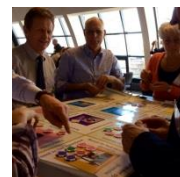

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Maandag 30 maart
Inspiratiebijeenkomst voor
raadsleden in Hub88

Dinsdag 26 mei
Breda Begroot Festival Stek

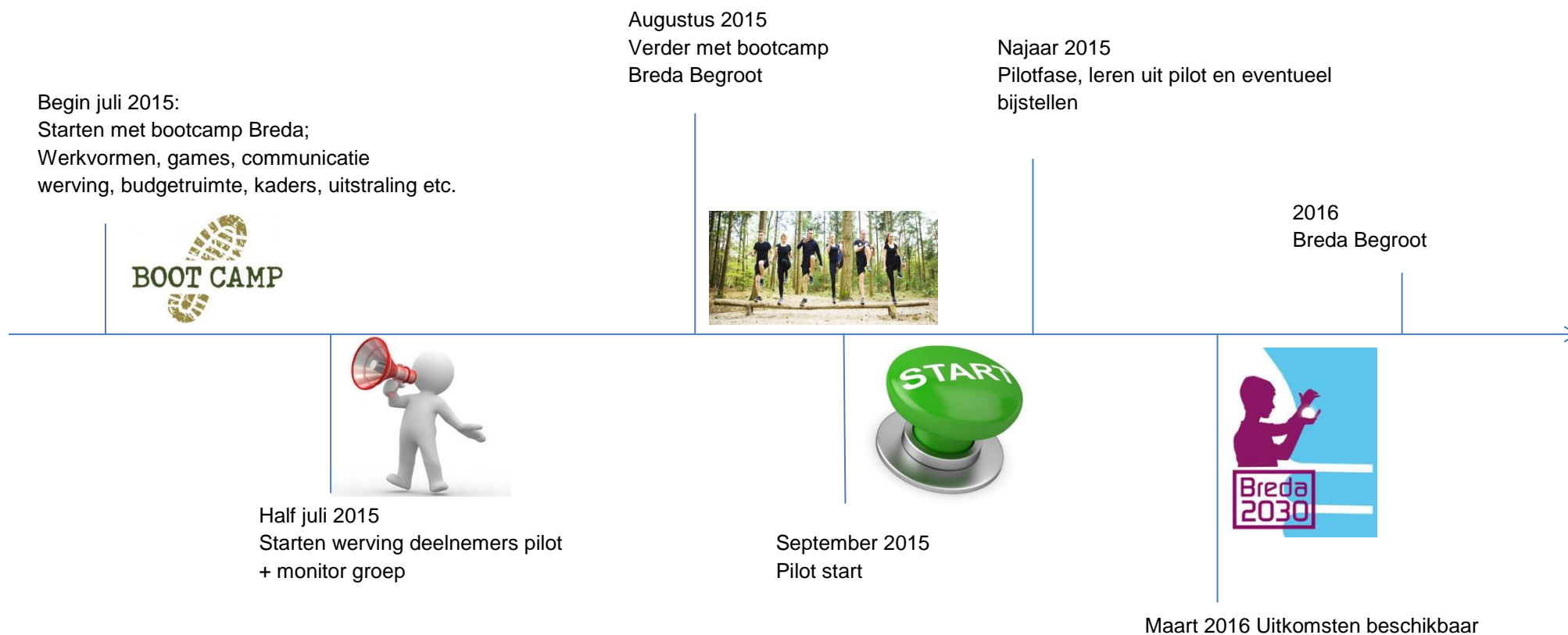

Vrijdag 28 februari
Werkbezoek aan district Antwerpen
Wat zou je doen met 1 miljoen

Dinsdag 12 mei
Interne meet-up stadskantoor Breda

Tijdslijn proces - Vooruitblik

Animatievideo Breda Begroot

Link naar animatie video: https://youtu.be/Y_AF6BLIYgc